

**SAŽETAK PRESUDE
SAQUETTI IGLESIAS PROTIV ŠPANJOLSKE
OD DANA 30. LIPNJA 2020. GODINE
ZAHTJEV BR. 50514/13**

Podnositelju je povrijeđeno pravo na žalbu u kaznenim predmetima jer nije imao pravo od višeg suda tražiti ponovno razmatranje visoke novčane kazne izrečene mu zbog neprijavlivanja novčanog iznosa pri izlasku iz španjolske

ČINJENICE

Tijekom sigurnosne provjere u zračnoj luci u Madridu, podnositelju zahtjeva zaplijenjen je iznos od 154.800 eura koji je pokušao prenijeti u Argentinu. Podnositelj je objasnio da je novac redovno prijavljivao pri ulasku u Španjolsku, ali nije znao da ga je bio dužan prijaviti i prilikom napuštanja zemlje. Protiv podnositelja je pokrenut upravni postupak u kojem je, sukladno Zakonu o sprečavanju pranja novca i financiranja terorizma, kažnjen novčanom kaznom u iznosu od 153.800 eura, dakle gotovo jednakim iznosom kao iznos koji je prenosio. Podnositelj je protiv ove odluke pokrenuo upravni spor pred Visokim sudom u Madridu, koji je odbio njegovu tužbu te u odnosu na izrečenu sankciju obrazložio da je ona bila razmjerna. Ovaj sud je naveo da, sukladno Zakonu o upravnim sporovima, nije bilo moguće podnijeti žalbu u kasacijskom postupku jer je minimalna vrijednost predmeta spora za podizanje te žalbe bila 600.000 eura. Ranije je taj prag bio 150.000 eura, a ova zakonodavna izmjena dogodila se nakon što je protiv podnositelja pokrenut upravni postupak. U postupku pred Ustavnim sudom, podnositelj je između ostalog tražio da se njegov predmet ispita na višoj instanci te je tvrdio da se u njegovom slučaju trebala primijeniti ranija zakonodavna odredba koja je bila na snazi u trenutku pokretanja upravnog postupka. Ustavni sud je proglasio njegovu tužbu nedopuštenom jer podnositelj nije na odgovarajući način opravdao njezinu ustavnu važnost.

PRIGOVORI

Pozivajući se na članak 2. Protokola br. 7. uz Konvenciju, podnositelji je prigovorio što nije imao pravo od višeg suda tražiti ponovno razmatranje svoje kazne.

OCJENA ESLJP-a

Primjenjivost

Sukladno ustaljenoj sudskoj praksi ESLJP-a kaznena narav djela ocjenjuje se na temelju tri *Engel* kriterija: (a) kvalifikacija djela u nacionalnom pravu, (b) priroda protupravnog ponašanja i (c) težina izrečene sankcije.

Prema španjolskom Zakonu o sprečavanju pranja novca i financiranja terorizma djelo koje se podnositelju stavljalo na teret definirano je kao „teško kazneno djelo“ za koje je najviša predviđena kazna bila novčana.

U odnosu na prirodu protupravnog ponašanja ESLJP je utvrdio da se mjerodavno pravo primjenjivalo na sve fizičke ili pravne osobe koje prelaze granicu i obavljaju određene

aktivnosti povezane s kretanjem kapitala. Cilj novčane kazne nije bio zaštititi državu od gubitka kapitala, nego odvratiti i spriječiti potencijalne počinitelje kaznenih djela. To je razmatranje moglo biti samo po sebi dovoljno.

Što se tiče trećeg *Engel* kriterija ESLJP je naveo da je novčana kazna odgovarala gotovo ukupnom iznosu koji je podnositelju zaplijenjen. Slijedom toga, težina izrečene kazne bila je takva da se mogla smatrati kaznom u smislu članka 2. Protokola br. 7. uz Konvenciju. Uzimajući u obzir gore navedene kriterije, ESLJP je zaključio da je članak 2. Protokola br. 7. uz Konvenciju primijenjiv na ovaj predmet.

Iznimke

ESLJP je zatim ispitao mogu li se ovom predmetu primijeniti iznimke predviđene stavkom 2. navedenog članka, odnosno može li se kazneno djelo za koje je podnositelj osuđen smatrati lakšim kaznenim djelom. Uzimajući u obzir tekst [Izvešća s objašnjenjima Protokola br. 7.](#) (dalje: Izvešće) važan kriterij za utvrđivanje je li kazneno djelo lakše naravi jest je li ono kažnjivo kaznom zatvora ili ne ([Zaicevs protiv Latvije](#), st. 55). U ovom predmetu novčana kazna nije se mogla zamijeniti kaznom zatvora, međutim, nepostojanje zatvorske kazne nije odlučujući niti jedini kriterij koji treba uzeti u obzir ([Nicoleta Gheorghe protiv Rumunjske](#), st. 26.).

U slučaju podnositelja zahtjeva izrečena novčana kazna bila je gotovo jednaka iznosu koji je podnositelju zaplijenjen. Težina sankcije morala je odgovarati težini kaznenog djela čije počinjenje je bilo utvrđeno, to jest neprijavlivanju novčanog iznosa, a ne težini mogućeg kaznenog djela čije počinjenje u toj fazi nije bilo utvrđeno, poput pranja novca ili utaje poreza ([Boljević protiv Hrvatske](#), st. 44.). Osim toga, ESLJP je istaknuo da je podnositelj ispunio svoju obvezu prijave novčanog iznosa pri ulasku u Španjolsku što također treba uzeti u obzir.

Presuda Visokog suda u Madridu nije sadržavala analizu razmjernost kazne, nisu uzete u obzir ni osobne okolnosti podnositelja zahtjeva ni dokumenti ili drugi dokazi koje je dostavio. Osim toga, sukladno Zakonu o sprečavanju pranja novca i financiranja terorizma, zakonit izvoz kapitala načelno je zahtijevao samo prijavu, a ne i prethodno odobrenje za potrebe relevantnih provjera usmjerenih na sprečavanje pranja novca i financiranja terorizma.

Slijedom toga, ESLJP je utvrdio da iznimka iz stavka 2. članka 2. Protokola br. 7. koja se odnosi na lakša kaznena djela nije bila primijenjiva u ovom slučaju.

Isto je vrijedilo i za iznimku koja se odnosi na slučajeve kad je nekoj osobi u prvom stupnju suđeno pred najvišim sudom pa stoga nije bilo moguće podnijeti žalbu. Ta iznimka u ovom slučaju nije bila primijenjiva budući da je protiv odluke Visokog suda u upravnim sporovima bilo moguće podnijeti žalbu Vrhovnom sudu ako je predmetni iznos prelazio 600.000 eura.

Pravo na žalbu

Nadalje, ESLJP je nastavio ispitivati je li podnositelj imao pravo od višeg suda tražiti ponovno razmatranje svoje presude i kazne.

S tim u vezi trebalo je utvrditi koje je nacionalno tijelo bilo prvostupanjski sud u konvencijskom smislu. Sukladno Izvešću, tijela „koja nisu sudovi u smislu članka 6. Konvencije” ne mogu se smatrati „sudovima”. U ovom predmetu to vrijedi za tijelo koje je podnositelju izreklo novčanu kaznu – Glavnu upravu za riznicu i financijsku politiku. Stoga je prvostupanjski sud u ovom predmetu bio Visoki sud u Madridu.

Kao sudovi koji ispunjavaju uvjete osiguravanja prava na žalbu u Izvešću se spominju žalbeni i kasacijski sudovi, ali ne i Ustavni sudovi. S obzirom na nadležnost koju španjolski Ustavni

sud ima u okviru *amparo* žalbe, ESLJP je zaključio da on ne ispunjava potrebne uvjete za drugostupanjsku razinu nadležnosti.

Naime, kada odlučuje o *amparo* žalbama, Ustavni sud je ograničen na ispitivanje je li došlo do povrede temeljnih prava i sloboda zajamčenih Ustavom podnositelja te se mora suzdržati od svih drugih razmatranja u vezi s postupanjem sudskih tijela. Sam španjolski Ustavni sud je u svojoj sudskoj praksi naglasio da se *amparo* žalba ne može izjednačiti sa žalbom u kasacijskom postupku.

Sukladno prijelaznim odredbama Zakona o upravnim sporovima, izmijenjena odredba prema kojoj je povišen prag za podnošenje žalbe u kasacijskom postupku pravilno je primijenjena u podnositeljevom predmetu. Unatoč tome, nemogućnost da podnese žalbu protiv kaznene osude ugrozila je samu bit prava zajamčenog člankom 2. Protokola br. 7 uz Konvenciju čime je tužena država prekoračila svoju diskrecijsku ovlast.

Slijedom navedenog, ESLJP je jednoglasno utvrdio da je povrijeđen članak 2. Protokola br. 7 uz Konvenciju.

PRAVEDNA NAKNADA

9 600 eura na ime neimovinske štete
5 000 eura na ime troškova i izdataka.

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud.

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.